

QUADERNS D'ITALIÀ

4/5

Il canone della letteratura
italiana oggi

El cànon de la literatura
italiana avui

Quaderns d'Italìa

Quaderns d'Italìa / Universitat Autònoma de Barcelona. Departament de Filologia Francesa i Romànica. Àrea de Filologia Italiana. — Núm. 1 (1996)- . — Bellaterra (Barcelona) : Universitat Autònoma de Barcelona. Servei de Publicacions, 1996- . — 23 cm

Anual. — A partir del número 3 (1998) la menció de responsabilitat és: Àrees de Filologia Italiana de la Universitat Autònoma de Barcelona, de la Universitat de Barcelona i de la Universitat de Girona. — Des del número 4/5 (1999/2000) la menció de responsabilitat és: Istituto Italiano di Cultura de Barcelona; Àrees de Filologia Italiana de la Universitat Autònoma de Barcelona, de la Universitat de Barcelona i de la Universitat de Girona.

ISSN 1135-9730

1. Italìa (llengua) — Revistes
  2. Literatura italiana — Revistes
- 805.0(05)
850(05)

Equip de direcció

Giovanni Albertocchi
Universitat de Girona

Rosend Arqués
Universitat Autònoma de Barcelona

Maria de las Nieves Muñiz
Universitat de Barcelona

Consell de redacció

Giovanni Albertocchi
Universitat de Girona

Francesco Ardolino
Universitat de Barcelona

Rosend Arqués
Universitat Autònoma de Barcelona

Maria de las Nieves Muñiz
Universitat de Barcelona

Raffaele Pinto
Universitat de Barcelona

Helena Puigdomènech
Universitat de Barcelona

Eduard Vilella
Universitat Autònoma de Barcelona

Secretaria

Francesco Ardolino
(coordinador del número)

Donatella Gagliardi
Eduard Vilella

Comité científic

Emilio D'Agostino
Universitat di Salerno

Lola Badia
Universitat de Girona

Zygmunt G. Baranski
University of Reading

Bruno Basile
Universitat di Bologna

Francesco Bruni
Università Ca' Foscari di Venezia

Manuel Carrera Díaz
Universidad de Sevilla

Marcello Ciccuto
Università Normale di Pisa

Marga Cottino-Jones
University of California, Los Angeles

Domenico De Robertis
Università degli Studi di Firenze

Anna Dolfi
Università degli Studi di Firenze

Pier Vincenzo Mengaldo
Università degli Studi di Padova

Giuseppe Nicoletti
Università degli Studi di Firenze

Gilberto Pizzamiglio
Università Ca' Foscari di Venezia

Cesare Segre
Università degli Studi di Pavia

Raffaele Simone
Università Roma Tre

Mirco Tavoni
Università di Pisa

Paolo Valesio
Yale University

Redacció i intercanvi

Universitat Autònoma de Barcelona
Departament de Filologia Francesa i
Romànica. Àrea de Filologia Italiana
08193 Bellaterra (Barcelona). Spain
Tel. +34 93 581 23 22. Fax +34 93 581 20 01
ilfr5@cc.uab.es
<http://seneca.uab.es/filfirirom/>

Universitat de Barcelona. Àrea de
Filologia Italiana. Facultat de Filologia
Gran Via de les Corts Catalanes, 585
08007 Barcelona. Spain
Tel. +34 93 403 56 54. Fax +34 93 403 55 96

Universitat de Girona. Àrea de
Filologia Italiana. Facultat de Lletres
Plaça Ferrater Mora, 1. 17071 (Girona)
Tel. +34 972 41 89 58. Fax +34 972 41 82 30

Subscripció i administració

Universitat Autònoma de Barcelona
Servei de Publicacions
08193 Bellaterra (Barcelona). Spain
Tel. +34 93 581 17 15. Fax +34 93 581 20 00
sp@uab.es

Coberta

Loni Geest & Tone Høverstad

Edició i impressió

Universitat Autònoma de Barcelona
Servei de Publicacions
08193 Bellaterra (Barcelona). Spain
Tel. +34 93 581 15 96. Fax +34 93 581 20 00

ISSN 1135-9730

Dipòsit legal: B. 5437-1996

Impress a Espanya. Printed in Spain

Impress en paper ecològic

La reproducció total o parcial d'aquesta obra per qualsevol procediment, compresos la reprografia, el tractament informàtic i la distribució d'exemplars mitjançant lloguer és rigorosament prohibida sense l'autorització escrita dels titulars del «copyright», i estarà sotmesa a les sancions establertes a la Llei. S'autoritza la reproducció de l'índex sempre que n'aparegui la procedència.

Índex

Quaderns d'Italià

Núm. 4/5, p. 1-198, 1999/2000, ISSN 1135-9730

5-6 Presentació

7-8 Premessa

Dossier

11-46 **Redazione della rivista, Roberto Antonelli, Remo Ceserani, Vittorio Coletti, Costanzo Di Girolamo, Giulio Ferroni, Romano Luperini, Vittorio Spinazzola, Michael Caesar**
Riflessioni sul canone della letteratura italiana nella prospettiva dell'insegnamento all'estero

47-65 **Amilcare A. Iannucci**
The Italian Canon Abroad

67-88 **María de las Nieves Muñiz Muñiz**
Il canone del Novecento letterario italiano in Spagna

Articles

91-99 **Lorenzo Bartoli**
Considerazioni attorno ad una questione metricologica.
Il Boccaccio e le origini dell'ottava rima

101-116 **Jordi Canals**
Salomón Usque ante la *Canción 23* de Petrarca

117-130 **Daniela Aronica**
Appunti per uno studio comparatistico sui sonetti-autoritratto dell'Alfieri, del Foscolo e del Manzoni

131-144 **Francisco Amella Vela**
El «yo» en los *Cantix*: preliminares al estudio de una figura textual (I), la ficción autobiográfica y la instancia del «yo» lírico

145-161 **Gabriella Gavagnin**
Le versioni pascoliane di Maria Antònia Salvà. Un approccio storico e un'indagine formale

Notes

- 165-171 **Maria de las Nieves Muñiz Muñiz**
Il Bicentenario Leopardiano in Spagna. Bilancio e bibliografia

Ressenyes

- 173-177 **Carlo Emilio Gadda**. *Quell merdé hurrible de via Merulana*
(Gabriella Gavagnin)
- 177-179 *I Jornades catalanes sobre Llengües per a Finalitats Específiques. Actes*
(Helena Aguilà)
- 179-180 **Luigi Pirandello**. *El difunto Matías Pascal* (Giovanni Albertocchi)
- 181-182 **Federigo Tozzi**. *Con los ojos cerrados* (Francesco Ardolino)
- 182-184 **Giambattista Vico**. *Autobiografía* (Rossend Arqués)
- 184-185 **Luigi Pirandello**. *Els gegants de la muntanya* (Ursula Bedogni)
- 186-188 **Giulio Ferroni**. *Passioni del Novecento* (Piero Dal Bon)
- 188-190 **Mario Luzi**. *Antología de poemas (1932-1998)* (Miquel Edo)
- 190-193 **Giuseppe Ungaretti**. *Sentimiento del tiempo. La tierra prometida*
(Maria Pertile)
- 193-194 **Romano Lupérini**. *Il dialogo e il conflitto. Per un'ermenutica
materialistica* (Maria de las Nieves Muñiz Muñiz)
- 195-196 Congreso Internacional sobre Giordano Bruno en Barcelona
(Antonio Morillas)